

SRBIJA NEMA DOVOLJNO MESA ZA SVOJE POTREBE

Poštovani predstavnici medija,

Organizacije koje okupljaju najozbiljnije i najveće odgajivače svinja u Srbiji, zbog velike krize u stočarstvu, **osećaju obavezu i dužnost da javnost u Srbiji informišu o razlozima zbog kojih je domaća proizvodnja ugrožena**. Velika kriza na našem tržištu nastala je zbog nemogućnosti prodaje domaćih svinja i davanja prednosti uvoznicima. Srbija od nekadašnjeg najvećeg izvoznika svinja, danas je na pragu potpune zavisnosti od uvoza svinjskog mesa

- U proteklih pet godina uvoz je porastao 300-500 %, dok tražnja za domaćim svinjama opada. Samo za prvih 8 meseci 2023 i 2024 godine uvezeno je blizu 40.000 tona svinjskog mesa, vrednosti od 134 milona eura. Država ima na raspolaganju mehanizme za zaštitu domaćih proizvođača, kao što su uvozne kvote ili dažbine ali ih ne primenjuje! Zahtevamo da nadležna ministarstva hitno ograniče prekomeran uvoz zbog kog se smanjuje stočni fond i primene zakonom propisane mere za zaštitu domaćih primarnih proizvođača. **Otkupna cena tovljenika pala je u proteklom periodu za preko 30%**, dok su cene mesa u maloprodaji gotovo na istom nivou, osim sporadičnih akcija. Dokaz da “nešto nije u redu sa cenama u maloprodaji” je i skoro pokrenut postupak Komisije za zaštitu konkurencije protiv trgovačkih lanaca zbog sumnje oko dogovaranja cena. **Potrošači u Srbiji nisu informisani da je za proizvodnju svinjskog mesa, poreklom iz EU u najvećoj meri korišćena GMO sojina sačma**, jer se takva informacija uopšte ne nalazi na deklaraciji, niti se obavezno posebno navodi država porekla. Imamo pravo i obavezu da zakonski regulišemo ovo pitanje kako bi potrošači raspolagali svim informacijama o hrani pre donošenja odluke kakvo meso će kupiti.
- Domaće farmere dodatno ugrožava zabrana izvoza svinjskog mesa u EU zbog brojnih nerešenih pitanja, na prvom mestu i dalje prisutne ASK (afričke svinjske kuge) Takve okolnosti idu na ruku “klaničarima” i ostalim prerađivačima koji formiraju cene koristeći mogućnost izbora – da li će meso uvesti ili sirovine za proizvodnju nabaviti od domaćih odgajivača svinja. Na ovaj način naše farmere potiskuju sa tržišta, uvozeći ogromne količine smrznutog i svežeg vakumiranog mesa sa rokom trajanja i do 3 nedelje. Nabavna cena mesa iz uvoza je niža, jer se u EU za ishranu životinja koristi jeftinija, GMO sojina sačma. Na ovaj način zaobilaze se domaći propisi koji zabranjuju promet GMO soje za ishranu životinja i srpski proizvođači čine nekonkurentnim.
- Situaciju dodatno komplikuje širenje zarazne bolesti ASK (afrička svinjska kuga) koja je izuzetno opasna za populaciju svinja jer izaziva smrtnost životinja u preko 90% slučajeva, a nakon prodora virusa na farmu, nad svim životinjama mora se izvršiti eutanazija. Treba istaći da je virus potpuno neškodljiv za ljude, što dodatno motiviše trgovce koji kupuju životinje iz zaraženih područja bez ikakve veterinarske dokumentacije. Da bi se stalo na put širenju bolesti i sprečila ilegalna trgovina, **neophodno je sprovesti popis i kategorizaciju svih objekata u kojima se drže svinje i dozvoliti naseljavanje novih životinja uz strogu primenu biosigurnosnih mera, ali se to ne sprovodi!**

Paradoks je da danas uvozimo meso za 60-70% svojih potreba a izvozimo žitarice. S razlogom se pitamo – da li neko svesno i namerno uništava domaću proizvodnju ili je ovakvo stanje posledica ignorisanja zahteva i apela domaćih proizvođača i stručne javnosti. **Zaštitiom domaćih farmera, štite se i ratari koji proizvode hranu za naše životinje i čitava poljoprivreda koji je strateški važna za svaku državu.**

Ovim dopisom želimo da probudimo pažnju domaće javnosti i pokrenemo široku debatu o ovoj temi jer domaćeg mesa uskoro neće biti ukoliko se nešto hitno ne preduzme!

Udruženje odgajivača svinja Srbije

Zoran Ilić, Ronald Holo, Miodrag Vlaškalić, Oliver Stanković, Nebojša Martinović, članovi UO

Udruženje odgajivača svinja „Bačka“

Dragana Potpara, predsednica UO

Udruženje odgajivača svinja „Mačva“,

Vladimir Talić, predsednik UO

Udruženje odgajivača svinja „Centralna Srbija“

Zoran Vukadinović, predsednik UO

Udruženje krmačara Srbije

Mirko Đukić, predsednik UO